

Betablokátory v kardiologii editorial

Jiří Vítovec

I. interní kardiologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně
Ústav farmakologie a toxikologie Farmaceutické fakulty MU Brno

Jako kouzlo nechtěného byl výběr tématu Betablokátory v kardiologii pro toto číslo Klinické farmakologie a farmacie. V roce 1975, tedy před 50 lety Finn Waagstein a spolupracovníci publikovali článek „Effect of chronic beta-adrenergic receptor blockade in congestive cardiomyopathy“ v British Heart Journal 1975 (1).

Betablokátory (BB) byly podány 7 pacientům s pokročilou městnavou kardiomyopatií, kteří měli klidovou tachykardií. Pacienti dostávali BB po dobu 2 až 12 měsíců, a to alprenolol 2×50 mg nebo practolol 2×50 až 400 mg. Konvenční léčba digitalisem a diuretiky se během léčby BB nezměnila nebo byla snížena. Zlepšení jejich klinického stavu bylo pozorováno krátce po podání léků. Pokračující léčba vedla ke zvýšení fyzické pracovní kapacity a zmenšení velikosti srdce. I neinvazivní ukazatele srdeční funkce se po dobu sledování zlepšily. Tato studie naznačila, že BB mohou zlepšit srdeční funkci u kongestivní kardiomyopatie. Většina kardiologů však tuto studii kritizovala pro poškozování nemocných a Finn Waagstein byl za trest přeložen na 3 měsíce z klinického

pracoviště na experimentální. Čas však ukázal jejich předvídatost. To jen na úvod a nyní se podíváme stručně na jednotlivé články.

Podávání betablokátorů u akutního koronárního syndromu velmi pečlivě zpracovala Anna Chaloupka. Uvádí jasné indikace BB u infarktu myokardu, ale také rozebírá poslední názory na dlouhodobé podávání BB nemocných po AKS s normální ejekční frakcí levé komory.

Autoři Ambroz a Ludka podávají rozbor indikací u nemocných s chronickou ischemickou chorobou srdeční a opět se zabývají otázkou dlouhodobé léčby u těchto nemocných, kdy uvádějí současné indikace BB u nemocných s chronickou ICHS.

Podávání BB u nemocných s arteriální hypertenzí je námětem autorů Lábra a Špinarová, kdy jasné uvádí jednoznačné indikace BB, ale také popisují indikace, které mohou být pro nemocné nevhodné až nebezpečné.

Kolegové Broniš, Andrštová a Novotný nejprve uvádí molekulární účinek BB u nemocných s arytmiemi, potom rozebírají velmi přehledně celou šíři použití BB v léčbě arytmií od supraven-

trikulárních, fibrilace síní, hereditární poruchy srdečního rytmu až po komorové arytmie.

Na závěr autoři Špinarová a Lábr podrobně uvádí dnešní názor na užití BB v léčbě srdečního selhání, tak jak se vyvíjel těch zmíněných 50 let od první publikace švédských autorů (1) až po dnešní jednoznačné indikace u nemocných se srdečním selháním se sníženou ejekční frakcí.

Závěrem bych rád pogratuloval a poděkoval všem autorům za perfektně zpracované aktuální poznatky ohledně indikací betablokátorů v kardiologii a mohou jen podotknout, jak od roku 2022, kdy jsme publikovali knižně přehled o betablokátorech (2), se nadále vývoj posunul do roku 2025.

LITERATURA

1. Waagstein F, Hjakmarson A, Varnauskas E, et al. Effect of chronic beta-adrenergic receptor blockade in congestive cardiomyopathy. Br Heart J. 1975; 37:1022-1036.
2. Vítovec J, Kollár P, Lábr K. Betablokátory v léčbě kardiaskulárních onemocnění. Grada Publishing, a.s., 2022, s.130.

prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc.

*I. interní kardiologická klinika
Masarykovy univerzity a FN u sv. Anny v Brně*

KLINICKÁ FARMAKOLOGIE A FARMACIE ROČNÍK 39, 2025, ČÍSLO 3

TIRÁŽ

Šéfredaktor: doc. MUDr. Karel Urbánek, Ph.D.

Zástupkyně šéfredaktora: PharmDr. Jitka Rychlíčková, Ph.D.

Redakční rada: prof. RNDr. Pavel Anzenbacher, DrSc., Olomouc, doc. MUDr. Regina Demlová, Ph.D., Brno, PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D., Praha, prof. MUDr. Milan Grundmann, CSc., Ostrava, MUDr. Helena Glasová, Ph.D., Bratislava, doc. MUDr. Marián Hajdúch, Ph.D., Olomouc, doc. Ing. Jaroslav Chládek, Ph.D., Hradec Králové, doc. MUDr. Ivana Kacířová, Ph.D., Ostrava, prof. MUDr. Milan Kolář, Ph.D., Olomouc, prof. MUDr. Jan Krejsek, CSc., Hradec Králové, prof. MUDr. Milan Kříška, DrSc., Bratislava, prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc., Olomouc, prof. Momir Mikov, MD, Ph.D., Novi Sad, prof. MUDr. Jaroslav Opavský, CSc., Olomouc, MUDr. David Suchý, Ph.D., Plzeň, doc. MUDr. Karel Urbánek, Ph.D., Olomouc, doc. MUDr. Jitka Patočková, Ph.D., Praha, prof. MUDr. Martin Wawruch, Ph.D., Bratislava, PharmDr. Jitka Rychlíčková, Ph.D., Brno

Poradní sbor: prof. MUDr. Jan Filipovský, CSc., Plzeň, prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., Bratislava, doc. MUDr. Ladislav Hess, DrSc., Praha, doc. MUDr. Jiří Hovorka, CSc., Praha, prof. MUDr. Jaroslav Jezdinský, CSc., Olomouc, PharmDr. Blanka Kořístková, Ph.D., Ostrava, doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc., Brno, doc. MUDr. Karel Němeček, CSc., Praha, doc. MUDr. Zoltán Paluch, Ph.D., MBA, Praha, doc. MUDr. Petr Petr, Ph.D., České Budějovice, doc. MUDr. Jan Příborský, CSc., Praha, doc. MUDr. Jarmila Rulcová, CSc., Brno, MUDr. Jan Strojil, Ph.D., Praha, MUDr. Klára Soboňová, Ph.D., Nové Zámky, MUDr. Josef Šedivý, CSc., Praha, prof. MUDr. Jan Švihovec, DrSc., Praha, prof. MUDr. Tomáš Trnovec, DrSc., Bratislava, prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., Brno, prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., Hradec Králové, prof. MUDr. Pavel Weber, CSc., Brno

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc, IČ 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407, fax: 582 396 099, www.solen.cz

Redaktorka:

Mgr. Hana Ševčíková, sevcikova@solen.cz
tel.: +420 778 976 986

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN, Aneta Děřešová

Obchodní oddělení:

Ing. Lenka Mihulková, mihulkova@solen.cz,
Charlese de Gaulla 3, 160 00 Praha 6, tel.: +420 734 567 854

Citační zkratka:

Klin. farmakol. farm.

Registrace MK ČR pod číslem E 7223

ISSN 1803-5353 (online)

Časopis je indexován v:

Embase, Scopus, Bibliographia Medica Československa.
Články prochází dvojíto recenzí.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu není právní nárok.